

Múzeumok Őszi Fesztiválja

•

2006
Október • November

TARTALOMJEGYZÉK

Miniszteri köszöntő	3.	"Régészkedj!" - Régészeti örökségünk	
A múzeumpedagógiai évnnyitó programja	4.	Régészeti Park	19.
Konferenciák, szakmai napok		Intercias Múzeum	20.
Szabadtéri Néprajzi Múzeum	6.	Bihari Múzeum	20.
Szórakátnusz Játékmúzeum és Műhely	7.	Falumúzeum, Szegvár	22.
Nemzeti Történeti Emlékpark, Ópusztaszer	8.	Városi Múzeum, Paks	23.
Ludwig Múzeum - Kortárs Művészeti Múzeum	9.	Építészeti örökségünk	
Szabadtéri Néprajzi Múzeum	10.	Kulturális Örökségvédelmi Hivatal	24.
Laczkó Dezső Múzeum	11.	Szabadtéri Néprajzi Múzeum	25.
		Dunasantbenedeki Faluház	26.
Térjünk a tárgyra		Iskolatörténeti Gyűjtemény és Tájház	27.
Néprajzi Múzeum	12.	Vértesszőlősi Faluház	27.
Szépnművészeti Múzeum	13.	Xántus János Múzeum	28.
Szatmári Múzeum	14.	Herman Ottó Program	29.
Damjanich János Múzeum	15.	Szabadtéri Múzeumok Márton-napi vigassága	
A zene hullámhosszán		Szabadtéri Néprajzi Múzeum	30.
Petőfi Irodalmi Múzeum	16.	Sóstói Múzeumfaló	31.
Miskolci Galéria	16.	Vasi Múzeumfaló	31.
MTA Zenetudományi Intézet	17.	Göcseji Falumúzeum	32.
Déri Múzeum	17.	Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény	32.
Szabadtéri Néprajzi Múzeum	18.	Nemzeti Történeti Emlékpark, Ópusztaszer	33.
		Programok régiós felosztása	34.

Impresszum

A Múzeumok Őszi Fesztiváljának koordinátora a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban működő OKM Múzeumok Mindenkinek Program Múzeumismereti Oktatási és Képzési Központja.

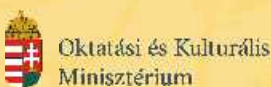
Felelős kiadó: Káldy Mária, irodavezető.

A Múzeumok Őszi Fesztiválja az NKA támogatásával jött létre.

A szervezők és rendezők a programváltoztatás jogát fenntartják.

A részletes program megtekinthető a Múzeumok Mindenkinek Program honlapján a www.muzeumokmindenkinek.hu címen.

Design: Studio1

Támogatónk:

Tel.: (1) 467-0764 • www.lapoda.hu

Kedves Olvasó!

Van néhány visszautasíthatatlan ajánlatom. Körbe akarja hajózni a Földet egyetlen délelőtt? Meg akarja tudni, hogy hihet-e Anonymusnak? Vagy csak barangolni szeretne Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében egy kellemes őszi napon? Ha igen, akkor jöjjön el a Múzeumok Őszi Fesztiváljának eseményeire!

A Múzeumok Őszi Fesztiválja idén először várja a közönséget. Az a cél, hogy a több százezres tömegeket vonzó Múzeumok Éjszakájához és a Múzeumok Majálisához hasonlóan egy sikeres hagyományt teremtsen. Egy kihagyhatatlan, évente megismétlődő programmá váljon, kellemes kikapcsolódást nyújtson a családoknak, a fiataloknak, az idősebbeknek. Egy jó adag kultúrát az év egyik legszebb évszakában.

Több mint 50 különböző múzeumi és szabadtéri rendezvény, kiállítás várja Önöket a fővárosban és vidéken egyaránt. Megismerhetik az újkőkor emberét, saját kezükkel restaurálhatnak kerámia- és börtárgyakat, megtanulhatnak kosarat fonni. A hagyományos borkóstoló programok sem maradhatnak el: a Márton-napi lakomák és kirakodóvásárok, igazi pezsgő, életvidám kulturális élmények. Biztos vagyok benne, hogy a programok után, miközben hazafelé tartanak, érezni fogják, hogy ez a kaland más volt, mint a többi. Izgalmasabb. Különlegesebb.

Ez a fesztivál a múzeumi élet más szereplői számára is érdekes programokat kínál. Szakmai rendezvényeken, konferenciákon olyan lényeges kérdésekről tanácskozhatnak a résztvevők, mint például a fiatalok múzeumlátogatási szokásai és a gyermekkultúra.

Nyugodtan állíthatom, hogy Magyarországon az utóbbi években nagyobb divat lett múzeumba járni, mint hosszú idő óta bármikor. Divat lett télen, tavasszal, nyáron, és most már itt van az őszi divat is. Tartsanak lépést velem, és jöjjenek el az első Őszi Múzeumi Fesztiválra. Kellemes szórakozást kívánok!

Hiller István
oktatási és kulturális miniszter

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM

1053 Budapest, Károlyi Mihály u. 16. • Telefon: (1) 317-3611

2006. október 4. szerda, 9.00 – 18.00

Program

- 9.00 Regisztráció**
Helyszín: A főlépcső bejárata
- 10.00-12.00 Ünnepi ülés**
Helyszín: Díszterem (kivetítőn Erkélyes terem)
Levezető elnök: Dr. Vég Annamária
- 10.00-10.15 E. Csorba Csilla főigazgató köszöntője
- 10.15-10.30 Dr. Schneider Márta szakállamtitkár megnyitó beszéde
- 10.30-10.45 A közoktatási szakállamtitkárság képviselőjének köszöntője
- 10.45–11.00 Múzeumpedagógiai Nívódíj 2006 (a díjakat átadja: Dr. Schneider Márta, szakállamtitkár, OKM) és a Családbarát Múzeum Díj 2006. (a díjakat átadja: Miszné Korenchy Anikó, elnök, Múzeumok és Látogatók Alapítvány) átadása
- 11.00-11.20 E. Csorba Csilla: A „PIM”-től a „Pimkó”-ig – Korszerű kommunikációs megoldások a Petőfi Irodalmi Múzeumban
- 11.20-11.40 Dr. Vég Károly: Múzeum és közművelődés – A marketing mint lehetséges eszköz
- 11.40-12.00 Bagó Ilona: Hogyan ünnepeljünk évfordulókat? - Az „Eszmélet” multimédiás, interaktív József Attila vándorkiállítás és CD-ROM

Szünet

12.15-13.00 Sajtótájékoztató a Múzeumok Őszi Fesztiváljáról

A sajtótájékoztatóval párhuzamosan futó, választható programok:

Szakmai (pedagógiai-módszertani) tárlatvezetések a PIM időszakos kiállításáiban.

Huzella Péter műsora, „Múzeumi mese” (rövidfilm)

13.00-14.00 Ebéd a Károlyi Étteremben

14.00-16.30 Szekcióülések

I. szekció

14.00-16.30 Oktatás, múzeumpedagógia, marketing

Helyszín: Lotz terem

Levezető elnök: Dr. Vég Károly

14.00-14.20 Emőd Teréz: A gyermekirodalom bemutatásának közönsége és szakmai szervezete

14.20-14.40 Dr. Havas Judit: A múzeumi irodalomórák tapasztalatai

14.40-15.10 Zalán Tibor–Kákonyi Magdolna: “Sort sor alá” - Tehetség gondozás az Irodalmi Múzeumban

Szünet

15.30-15.50 Hegyi Katalin: Egy évforduló tapasztalatai - Komplex megemlékezés a Móricz évforduló kapcsán

15.50-16.30 Matuz Edit: Bemutató múzeumpedagógiai foglalkozás a Petőfi és a Lesznai kiállításban

II. szekció

14.00-16.30 **Múzeumok Mindenkinek Program ma és holnap – Beszámoló a támogatott múzeumi programokról és kiadványokról a 2005-2006. tanévben**

Helyszín: Díszterem

Levezető elnök: Török Petra

- Foghtúy Krisztina (ELTE PPK Tanárképzési és Továbbképzési Központ)
Múzeumpedagógiai tanulmányok II. című kötetről
- Gopcsa Katalin (Laczkó Dezső Múzeum) - "A látottak mit láttatnak?"
A badacsonyi Egry József Emlékmúzeum Egry irkája
- Hemrik László szerkesztő (Ludwig Múzeum) és Siket Laura grafikus (Coandco Kft.)
A Ludwig Múzeum Tárgy-műt- tárgy című digitális, oktatási anyagának prezentációja
- Káldy Mária (Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre)
A Múzeumismereti Oktatási- és Képzési Iroda megalakulásáról
- Bárd Edit (Múzeumok és Látogatók Alapítvány) – Két szakmai konferencia tapasztalatairól
Múzeumok lépéselőnyben (Modern múzeumi menedzsmentről tanácsot adóknak és tanácsot váróknak),
illetve A múzeumi tanácsadók szerepe a minőségfejlesztésben (Az Európai Múzeumi Tanácsadók
6. Konferenciája)
- Timár-Geng Csilla (Bárdos Lajos Általános Iskola és Gimnázium) – A fa
Egy iskolai - múzeumi együttműködésben megvalósuló vándorkiállításról
- Sinkó István (Gyík Műhely Alapítvány) - az Én Művészeti Múzeumom
Kézműves kreatív alkotó és filmes programok lebonyolítása gyermekeknek a Múzeumok Majálisán
- Tóth Zsuzsanna (Matrica Múzeum és Régészeti Park)
Sétálólap és -füzet a százhalombattai Régészeti Parkban
- Treiber Zsuzsa - Vásárhelyi Tamás (Magyar Környezeti Nevelési Egyesület - MTM)
"Az újjászülötő Herman Ottó" című iskolai-múzeumi együttműködésben megvalósuló projekt
eredményének bemutatása (játékkal)
- Dr. Kriston Vizi József (Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Múzeumok Ig. Jósa András Múzeum)
TIMPNET Műhely - Kelet-Magyarország, 2006
- Beszámoló a CECA 6. konferenciájáról
- Kotzián Orsolya: A "Muzeális intézmények a világhálón" -
Tájházak digitális tartalomfejlesztése" című pályázati program megvalósítása

Szünet

16.40-17.40 **„Látogatóbarátság” kontra látogatók? - Kerekasztal-beszélgetés**

Helyszín: Díszterem

Bevezető gondolatok: Dr. Puczkó László, a Xellum Kft. ügyvezető igazgatója, az NKA által finanszírozott látogatóbarátságról szóló múzeumi felmérés szerzője. A beszélgetés moderátora: Dr. Deme Péter, igazgató, Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Társadalmi Kapcsolatok Igazgatósága.
Felkért hozzászólók: Koncz Erika, főigazgató-helyettes, Iparművészeti Múzeum, Kaján Imre, igazgató, Duna múzeum és Dr. Vígh Annamária, fősztályvezető, OKM Közgyűteményi Fősztály.

17.40-18.00 **Zárszó**

Helyszín: Díszterem (Kivetítőn Erkélyes terem)

Dr. Vígh Annamária, fősztályvezető (OKM Közgyűjt. Főszt.), E. Csorba Csilla, főigazgató (PIM)

A rendezvény teljes ideje alatt: Múzeumpedagógiai Expo

Helyszín: Aula, Vörös terem

SZABADTÉRI NÉPRAJZI MÚZEUM

2000 Szentendre, Sztaravodai út • Telefon: (26) 502-500 • Fax: (26) 502-502 • www.skanden.hu
Információ: Csesznák Éva • Tel.: (26) 502-522 • E-mail: evacs@sznm.hu

Idopont: 2006. október 13. 9.30-17.00

„TESSÉK, TESSÉK, JÓ PORTÉKA!” - TERÉZ-NAPI VÁSÁRI SOKADALOM

Óvoda- és múzeumpedagógusok szakmai találkozója

Hagyományteremtő céllal indult 2004 őszén a Hagyományörző Óvónők Egyesülete által kezdeményezett egész napos továbbképzés, melyen több, mint 200 óvónő vett részt. Célunk, hogy játékos programokkal szemléltessük, hogyan használhatjuk a múzeum kiállításait óvodás foglalkozásainkon. A kisdédvók hazai elindítója, Brunszvik Teréz névnapja alkalmából szervezett szakmai találkozóra korlátozott számban várjuk a magyar nyelvterület hagyományörző óvónőit, múzeumpedagógusait.

Helyszín: Konferencia terem, Felföldi mezőváros és Felső-Tiszavidék tájegység

Résztvevők: Hagyományéltető óvónők, múzeumi szakemberek

Program

SZNM konferenciaterem

8.00-9.30 Regisztráció, büfé

9.30-10.00 Köszöntő

Dr. Cseri Miklós főigazgató – Szabadtéri Néprajzi Múzeum
Gulyás József alelnök – Pest Megyei Kulturális Bizottság

10.00-10.10 Az elmúlt év eseményei

Dr. Faust Dezsőné elnök – A Néphagyományörző Óvodák Egyesületének tevékenysége
Kapcsolatok, akkreditált továbbképzés

10.10-10.20 A 2004-2005. évi találkozók tapasztalatai

Papp Kornélia – óvodapedagógus

10.20 Könyvbemutató

Papp Kornélia óvodapedagógus, Vizi Péter kiadó – **Szájról-szájra, kézről-kézre II.**

Felföldi Mezőváros tájegység

Múzeumi bemutató foglalkozások és kiállítás-ismertető

10.45 Óvodásokkal a múzeumban – tárlatvezetés pedagógusoknak

11.30 „Én elmentem a vásárba...” – vásári játék bemutató gyerekekkel

12.00 **Vásári portékák – vásári sokadalom** – zajkeltők, csörgők, mézeskalács, babák, fakard, csúzli, kaleidoszkóp, körtemuzsika, csemegék, szöttesek, agyagedény, szatócs, varrógép, füvesasszony, rikkancs

12.30 **„Szentendrei sokadalom! Nézz a képre, halld meg dalom!”** Kertész József: Képmutogatás Szent Terézről

13.00 Ebéd a Vásártéren

Felső-Tiszavidék tájegység

14.00 Kézműves foglalkozások

Mézes írókázás, baba -, zajkeltők -, fakard -, csúzli -, kaleidoszkóp -, körtemuzsika készítése.

16.00 Zárzó, közös éneklés

Mándi református templom

SZÓRAKATÉNUSZ JÁTÉKMÚZEUM ÉS MŰHELY

6000 Kecskemét Gáspár András utca 11. • Telefon: (76) 481-469 • www.szorakatenusz.hu
Információ és jelentkezés 2006. okt. 12-ig: Kálmán Ágnes • muzeumesmuhely@szorakatenusz.hu

2006. október 16. hétfő, 9-19 óra

KREATIVITÁS – JÁTÉK – GYŰJTEMÉNY - Körkép a mai magyar gyermekkultúráról

A szimpózium célja, hogy bemutassa azt az intézményi- és civil szervezeti kört, illetve üzleti alapon létrejött kezdeményezéseket, amelyek kifejezetten a gyermekek világával, a gyermekkultúrával foglalkoznak, e területen tevékenykednek. Igyekszünk felvázolni azt az ívet, amely a statikusnak tekinthető gyűjteményektől az azokat aktívan felhasználó műhelyeken át a gyermekfoglalkoztató, fejlesztő és képző központokig, a gyermekvilág egy-egy területére összpontosító kezdeményezésekig, illetve a gyermekekre specializálódott minőségi élményközpontú szabadidős lehetőségeikig terjed. E körkép jövőtárból kirajzolódhatnak a mai magyar gyermekkulturális intézményrendszer és közeg jellegzetességei, esetleges hiányosságai, fehér foltjai és fejlődésének útjai, törekvései.

Emellett a rendezvény célja, hogy előkészítsen egy reményeink szerint jövőre megrendezésre kerülő nemzetközi konferenciát, ahol nagy európai gyermekkultúrával foglalkozó központok, gyűjtemények munkatársai – saját céljaik, intézményük bemutatása mellett – beszámolnának a munkájuk során tapasztalt tendenciákról és példaértékűnek tekintett kezdeményezésekről.

Program:

9.00-9.30 Regisztráció

9.30-10.50 Köszöntők és bevezető előadások

Laczkó János, megyei múzeumi igazgató, Katona József Múzeum, Kecskemét

Kálmár Ágnes, igazgató, Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely, Kecskemét

Dr. Vigh Annamária, főosztályvezető, Oktatási és Kulturális Minisztérium, Közgyűjteményi Főosztály

Tóbiás László, elnök, Gyerektoparadicsom Alapítvány

Szünet

11.00-13.00 „Játék-Gyűjtemény” - Prezentációk

Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely

Fehérvári Babaház

Nádas László és Antoni Rozi iparművészek • Játék Céh • Kiss Áron Magyar Játék Társaság

13.00-14.00 Hozzászólások és ebédszünet. Tárlatvezetés az időszaki kiállításban az alkotók

- Nádas László és Antoni Rozi iparművészek - közreműködésével.

14.00- 17.00 „Kreativitás – sokféleképpen” - Prezentációk

Gyík Műhely • Levendula Játszóház • Internet-Játszóház • Kardos Mária

Szünet

„Mesén innen – mesén túl” - Prezentációk

Meseház • Magyar Népmese Vidék • Egyszervolt. hu • Nepmese.hu • Csodaceruza

Szünet

17.00 -18.00 „Gyermekbirodalmak” - Prezentációk

Csodák Palotája • Állatkerti Játszóház • Gyermekvár-project • Pozsonyi Pagony / Budai Pagony

18.00-18.30 Hozzászólások, a körkép értékelése

ÓPUSZTASZERI NEMZETI TÖRTÉNETI EMLÉKPARK - SZABADTÉRI NÉPRAJZI GYŰJTEMÉNY

6767 Ópusztaszer, Szoborkert 68. • Telefon: (62) 275-133

Információ: Csizmaziáné Lipták Mária, szakfelügyelő • E-mail: liptak.maria@gmail.com

2006. október 17.

REGIONÁLIS SZAKMAI NAPOK A DÉL-ALFÖLDÖN

A szakmai napokat a dél-alföldi régió (Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Hajdú-Bihar, Szolnok) múzeumpedagógusainak, művelődésszervezőinek – a későbbiekben iskolai pedagógusoknak és a múzeumpedagógia iránt érdeklődő főiskolai- és egyetemi hallgatóknak – szánják, s indítják el a szervezők 2006. októberében. A szakmai nappal szeretnék megteremteni a lehetőségét az azonos munkakörökben dolgozó kollégák találkozásának és ismeretségének, ami a későbbiekben a közös gondolkodás alapja lehet.

A cél olyan – a napi munkában gyakran előforduló – feladatok középpontba állítása, melyeknek nincs igazán szakirodalma, s melyek ismeretanyaga, módszerana leginkább a gyakorlatban sajátítható el.

A MŰZEUMI KIÁLLÍTÁSOK LÁTOGATÁSÁNAK MÓDSZERTANA, I. A feladtalap

Előadások

- A jó feladatalap elkészítésének legfontosabb szempontjai
- A múzeumi kiállítások feladatalapjainak speciális kívánalmai

Gyakorlati foglalkozások

A gyakorlati foglalkozások során a résztvevők az Emlékpark szabadtéri néprajzi gyűjteményének épületeire és a különböző kiállításaira vonatkozó feladatalapokat készítik, melyeket október folyamán a látogatók tesztelnek.

LUDWIG MÚZEUM – KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM

1095 Budapest, Komor Marcell u. 1. • Telefon: (1) 555-3481 • www.ludwigmuseum.hu
Információ: Farkas Rita • e-mail: farkas.rita@ludwigmuseum.hu

2006. október 17., kedd

FIATALOK A MÚZEUMBAN

Konferencia a Ludwig Múzeum, a Néprajzi Múzeum és az Oktatási és Kulturális Minisztérium szervezésében
Reg. díj: 1.500,- Ft/fő (Kedves barátaink, regisztrációt csak október 10-ig tudunk fogadni.)

A múzeumlátogatók egyik legnagyobb csoportját bizonyítottan a középiskolások adják ma Magyarországon. Ugyanakkor az is tény, hogy a fiatalok döntő többsége csoportosan, iskolai keretek között látogatja meg ezeket az intézményeket, ami persze nem jelenti azt, hogy egy ilyen látogatás alatt ne érezne jól magát a diák.

Fő kérdéseink: Mivel és hogyan szólítsa meg a múzeum a tinédzsereket? Milyen szervezeti keretek között fogadja őket? Melyek a legcélszerűbb pedagógiai módszerek arra, hogy a múzeumban eltöltött órák számukra kellemesen és hasznosan teljenek? Milyen kiállításokat preferálnak a fiatalok? Milyen alternatív programokkal érhető el, hogy a kamasz egy múzeumi programot válasszon a – különösen a nagyvárosokban óriási – hétfégi programkínálatból. Mit gondolnak a fiatalok a múzeumról? Mit gondolnak a fiatalok a kultúráról, a felnőttek kultúrájáról? Alakíthatják-e ők is a kultúrát, és ha igen, alkalmas terepe-e ennek a múzeum? Az elhangzott előadásokat és a baráti találkozót jeltolmács közvetíti.

Tervezett programok

- 9.00–9.30 Regisztráció**
A korán jövőknek séta a Művészetek Palotájában
- 9.30–9.45 Köszöntő**
Néray Katalin, a Ludwig Múzeum igazgatója
- 9.45–10.00 Bevezető előadás**
Kárpáti Andrea egyetemi tanár (ELTE), a konferencia levezető elnöke
- 10.00–10.30 A kamasz életének szinterei – van-e élet az iskolán túl?**
Előadó: Keresztes Noémi szociológus, PhD-hallgató
- 10.30–10.50 Szembesítés – a tanár-diák, diák-tanár viszonyról**
AKG, a személyközpontú iskola – Beszámoló a diákok „tanárértékeléséről”
- 10.50–11.30 Hogyan teremtünk oldott, kellemes, biztonságos légkört a tinédzsereknek (és magunknak)?**
Kreatív tréning Tana Ünige pszichológus vezetésével
- 11.30–12.45 Kibeszéljük – kerekasztal-beszélgetés múzeumpedagógusok, tanárok részvételével**
Bevezető előadás: Felbermann Judit, a Jövő Háza oktatási asszisztense
(Magyar Természettudományi Múzeum, Szentendrei Szabadtéri Múzeum, Magyar Nemzeti Múzeum, Déry Múzeum - Debrecen, Néprajzi Múzeum, Ludwig Múzeum, Országos Műszaki Múzeum)
- 12.45–13.00 Üstökös vallató – tehetséges fiatalok a múzeumban I.**
A Ludwig Múzeum, A Hejtes Szomjazók és a Kisképzősök közös projektjének bemutatása.
- 13.00–14.00 Ebéd**
- 14.00–14.30 Villamossal át a Néprajzi Múzeumba**
- 15.00–15.45 Műanyag kiállítás – szakmai vezetés, beszélgetés**
- 16.00–17.30 Sétahajózás! (Az utolsó három programot a hajón tartjuk)**
Üstökös vallató – tehetséges fiatalok a múzeumban II.
Fellépnek a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola növendékei és Kis Orsolya költő
A konferencia értékelése, Zárszó

SZABADTÉRI NÉPRAJZI MÚZEUM

2000 Szentendre, Sztaravodai út • Telefon: (26) 502-500 • Fax: (26) 502-502 • www.skanden.hu
Információ és bejelentkezés okt. 16-ig: Csesznák Éva • Tel.: (26) 502-522 • E-mail: evacs@sznm.hu

2006. október 26-27., 9.30-17.00

"ÉRTED?! - ÉRTEM!" - FOGYATÉKKAL ÉLŐK A MÚZEUMBAN

Résztevők: múzeumi szakemberek és fogyatékkal élőkkel foglalkozó intézmények munkatársai, ill. fogyatékkal élők

A kétnapos program célja, hogy bemutatkozási lehetőséget nyújtsunk azoknak a kezdeményezéseknek, melyek a különböző fogyatékkal élőket foglalkoztató intézmények és múzeumok együttműködése során születtek és fejlődtek sikeres programmá, valamint párbeszédet kezdeményezzünk a kulturaközvetítők és fogyatékkal élő felhasználók között az eredményes együttműködés, az esélyegyenlőség eszméjének megvalósítása érdekében. Az elhangzott előadásokat és a baráti találkozót jeltolmács közvetíti.

Részvételi díj: 3 000 Ft, szállás 26-án Szentendrén

Programok

Október 26. csütörtök

Találkozás: Szt. István Király Múzeum, Székesfehérvár, Országzászló tér 3.

10.00 Fogyatékosok Esélye Közalapítvány - Kun Zsuzsa:

A múzeumok fizikai és kommunikációs akadálymentesítésének lehetőségei

10.30 Káldy Mária - SZNM, Szentendre: **A múzeumi frontszemélyzet speciális képzése**

11.00 Árpásy Miklós - Paradicsom Kulturális Egyesület: **A „Tapintható tárlat” módszertana**

11.30 Mascher Róbert - Mozgássérültek Pethő András Nevelő és Nevelőképző Intézete -

A Pethő féle konduktív módszerek alkalmazása múzeumi foglalkozásokon

12.00 Hozzászólások

12.30 Ebéd

14.00 „Tapintható Tárlat” c. kiállítás megtekintése (Szt. István Király Múzeum)

16.00 Baráti találkozó múzeumi szakemberek, támogatók, civilek, fogyatékkal élők részvételével

18.00 Vacsora

20.00 Visszautazás Szentendrére

Október 27. péntek

Helyszín: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre

10.00 Onódi Ágnes - Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona - Csesznák Éva - SZNM:

Az értelmi fogyatékosok társadalmi integrációját elősegítő, fejlesztő programsorozat tapasztalatai

10.30 Szilágyi Vera - Látássérültek Speciális Szakiskolája: **A Vakok Intézetében folyó szakképzés múzeumi háttere**

11.00 Hanák Petra - **Bemutatkozik a Korner Jeltolmács-központ**

11.30 Hozzászólások, kérdések

12.00 Ebéd

13.00 Alternatív program: “Tandem program” - kiállításnézés tandem kerékpárral • Tárlatvezetés jeltolmáccsal

Bemutató foglalkozás a Pethő Intézet gyermekcsoportjával • Múzeumi foglalkozás értelmi fogyatékosoknak

15.00 Tapasztalatok összegzése, zárás

Egész nap megtekinthető: A Vakok Speciális Szakképző Intézetének Kézműves kiállítása és bemutatója

Helyszín: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, Felső-Tiszavidék tájegység

LACZKÓ DEZSŐ MÚZEUM – VESZPRÉM

8200 Veszprém, Erzsébet sétány 1. • Telefon: (88) 564-330 • www.vmmuzeum.hu
Információ és jelentkezés okt. 16-ig: Csizsér Dóra • Tel.: (1) 473-7541 • E-mail: dora.csizser@okm.gov.hu

2006. október 30.

"ALFÁTÓL A KIÁLLÍTÁSIG"

avagy mekkorát merjünk álmodni, illetve milyet érdemes álmodnunk?

A szeminárium célja az önkormányzati múzeumok modernizációs pályázata eddigi eredményeinek összegzése, a tapasztalatok megosztása. Kiemelt hangsúlyt fektetünk a pályázatok elkészítése során felmerült kérdések megbeszélésére, hogy ezzel is segítsük a későbbi pályázók munkáját. A pályázó múzeumok tapasztalatai, a megvalósult kiállítások, de még a sikertelen pályázatokból levonható tanulságok is sok értékes szemponttal járulhatnak hozzá a támogatási program továbbfejlesztéséhez.

Programok

- 9.30–10.00   Érkezés, regisztráció
- 10.00–10.10   **Köszöntő**
V. dr. Fodor Zsuzsa megyei múzeumigazgató (Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága)
- 10.10–10.35   **Egy pályázat létrejötte: célkitűzések, remények – eredmények, lehetőségek**
Dr. Vígh Annamária fősztályvezető (Oktatási és Kulturális Minisztérium Közgűjteményi Főosztály)
- 10.35–11.00   **Helytörténet és kiállításrendezés. Egy újfajta történelemszemlélet?**
Dr. Várkonyi Gábor PhD történész (ELTE Történeti Intézet), a szakértői csoport vezetője
„Szellem a tárgyban..., a helyben..., a képben...” című állandó kiállítás megtekintése
- 11.00–12.30   „Szellem a tárgyban..., a helyben..., a képben...” című állandó kiállítás megtekintése
- 12.30–13.00   Ebéd
- 13.00–16.00   Szakmai szempontok, értékelések, hozzászólások, vita
vezeti: Szabó János művészettörténész, a szakértői csoport tagja
- 13.00–13.20   **A (forgató)könyv és a kiállítás**
Dr. Fábri Anna Csc művelődéstörténész, a szakértői csoport tagja
- 13.20–13.40   **Kiállítás készül...– célok, lehetőségek, eredmények. A veszprémi példa.**
Tóth G. Péter történész – muzeológus (Laczkó Dezső Múzeum, Veszprém)
- 13.40–14.00   **Látvány és történelem – Forma és tartalom**
Kicsiny Balázs DLA habil szobrász, festő, a szakértői csoport tagja
- 14.00–14.20   **Képzlet és valóság. Egy kiállítás virtuális megjelenítése**
Dr. Krász Lilla PhD történész (ELTE Történeti Intézet), a szakértői csoport tagja
- 14.20–14.40   **Kinek készül a kiállítás? A kiállítás a látogató szemével.**
Lovas Márta közművelődési szakember (Magyar Nemzeti Múzeum), a szakértői csoport tagja
- 14.40–15.50   Hozzászólások, vita
- 15.50–16.00   Zárszó

NÉPRAJZI MÚZEUM

1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 12. • Telefon: 473-2400 • Telefon és Fax: 473-2441
Információ: Rónai Tánya és Fábián Mária • E-mail: ronai@neprajz.hu

A MŰTÁRGYAK MEGMENTÉSÉNEK HÉTKÖZNAPJAI

A közel negyedmillió műtárgyat számláló Néprajzi Múzeumban a hagyományos népi kultúra emlékeitől az egzotikus kultikus tárgyakig szinte minden megtalálható. A tárgyakat valamikor valakik használták, majd a múzeumba kerülve időnként kiállításon látjuk azokat viszont. De mi történik velük, amíg a látogatók elől elrejtve „pihennek” a gyűjteményekben? Amikor nem láthatóak a kiállításon?

A restaurátorok értékmegőrző, állagmegóvó munkáját ismerhetik meg az érdeklődő látogatóink most októberben.

Október 7. és október 21., 10 óra

A műtárgyak megmentésének hétköznapijai. Filmvetítés, beszélgetés.

Helyszín: 105-ös terem

Családi program

A programot vezetik: Forgó Erika, Füzes Andrea, Gaál János, Simon Ildikó, Sterbetz Katalin, Torma László restaurátorok
Maximált létszám: 50 fő

Október 7., 11 óra

Műhelylátogatás

Fa és kerámia restaurálása

Fém restaurálása

Maximált létszám: 10 – 10 fő

Október 7., 12 óra

Gaál János restaurátor munkássága. Filmvetítés.

Helyszín: 105-ös terem

Családi program

A programot vezetik: Fábián Mária, Gaál János restaurátorok
Maximált létszám: 50 fő

Október 13. és október 27., 10-12 óra

Restauráljunk együtt kerámiát és textileket

Helyszín: Múzeumpedagógiai Műhely

10-16 éves fiataloknak

Maximált létszám: 25 fő

A programot vezeti: Fábián Mária, Forgó Erika, Füzes Andrea, Perger Katalin restaurátorok

Október 21., 11 óra

Műhelylátogatás

Textil és bőr restaurálása

Maximált létszám: 10 fő

Előzetes jelentkezés a programokra telefonon vagy e-mailen.

Egy-egy program múzeumi belépőjeggyel látogatható.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

1146 Budapest, Dózsa György u. 41.

Információ: László Zsófi • Telefon: 469-7278 • Fax: 469-7107 • E-mail: zsofi.laszlo@szepmuveszeti.hu

ISMERŐS? DE VALÓBAN ISMERJÜK-E?

Willem Buytewech: Vidám társaság, 1620 körül

Willem Buytewech festménye a Szépművészeti Múzeum gyűjteményének egyik gyakran reprodukált, izgalmas festménye. Októberben, szombatonként, különböző szempontok alapján próbálunk közelebb kerülni ehhez az érdekes műtárgyhoz.

A látogatók megismerkedhetnek az olajfestés technikájával, a földrajzi felfedezések és tengeri kereskedelem hatásaival, a XVII. századi Hollandia mindennapaival és végül magával a választott festménnyel restaurátorok, művészettörténészek és múzeumpedagógusok segítségével. A családoknak szóló programsorozatban az előadásokat és tárlatvezetéseket restaurátori bemutató, alkotóműhely és játékok egészítik ki.

Október 7. szombat 15-17 óra

Látogatás egy XVII. századi holland festőműhelyben

Az olajfestés technikája az alapozástól az utolsó ecsetvonásig

Helyszín: Ión Piramis

Somogyi Márton restaurátori bemutatója után a látogatók kipróbálhatják az olajfestés technikájának egyes fázisait.

Október 14. szombat 10-13 óráig

Egy délelőtt alatt a Föld körül - Hajózás a holland kiállításban

Helyszín: Ión Piramis és a Holland kiállítás

Miközben a gyerekek hajót építenek, fűszereket szállítanak, és körbehajózzák a Földet, szüleiket a holland kiállításban művészettörténész ismerteti meg a tengeri kereskedelem és a földrajzi felfedezések holland művészre gyakorolt hatásaival.

Ég- és földgömbök körül. Hollandia hajóval és iránytűvel a XVII. században

Mertus Ágnes tárlatvezetése a Holland kiállításban a délelőtti folyamán két alkalommal.

Október 21. szombat 15-17 óráig

Fogható csendéletek, nézhető képek

Helyszín: Holland kiállítás

Játékok, interaktív és hagyományos tárlatvezetések gyerekeknek és felnőtteknek a Holland kiállításban. A tárlatvezetést Kovács Beáta Nóra, László Zsófi és Tettamanti Zsófia tartják.

Október 28. szombat 15-17 óráig

Térjünk (végre) a tárgyra!

Helyszín: Ión Piramis

Tátrai Júlia művészettörténész előadása Willem Buytewech: Vidám társaság című festményéről.

SZATMÁRI MÚZEUM

4700 Mátészalka, Kossuth u. 5. •

Információ: Farkas Judit • E-mail: farkasjutka@keletnet.hu • Telefon: (44) 502-646, (44) 502-647

MI TÖRTÉNIK A TÁRGYAKKAL?

Nyílt nap diákok számára a Szatmári Múzeumban

Október 4. 11 óra

A magyar kocsizás – A Szatmári Múzeum gyűjteményének története

Helyszín: A múzeum előadóterme

Ajánlott korosztály: középiskolások

A Szatmári Múzeum állandó kiállításainak bemutatása Farkas Judit múzeumpedagógus vezetésével.

Dr. Cserenyák László múzeumigazgató: Közép-Európa legnagyobb szekér-, kocsi-, és hintó-gyűjteményének története. (Vetítettképes előadás.)

Október 11. szerda 11 óra

Miből lesz a cserebogár! – Gyűjtemények restaurálása

Helyszín: A múzeum előadóterme

Ajánlott korosztály: általános iskola felső tagozat

Bemutatóval, műhelymunkával egybekötött előadás a múzeumokban folyó restaurálási munkákról. Régészeti, néprajzi, képzőművészeti tárgyak restaurálása.

Előadó: Varga Ágnes restaurátor

Október 18. 11 óra

Hiányzik egy kereked?

A Szatmári Múzeum kerégyártóműhelyének berendezése

Helyszín: A múzeumban lévő szekérszín

Ajánlott korosztály: 10-18 éves

Dr. Cserenyák László múzeumigazgató: Szekér- és kocsigyártás. (előadás)

Farkas Judit múzeumpedagógus bemutatja a kerégyártóműhely berendezését, a kerégyártás eszközeit, majd a diákok névvel és címmel látják el a kiállított tárgyakat.

Október 25. szerda 11 óra

Hol a helye? Hova tegyem?

Két új műtárgy leltárba vétele

Helyszín: A múzeum szekér-, kocsi- és hintógyűjteménye

Ajánlott korosztály: felső tagozat és középiskola

Dr. Cserenyák László múzeumigazgató: A Szatmári Múzeum két új műtárgyának - a kisasszonyszán és a dorozsmai kocsi - bemutatása. (Lelőhely, a megszerzés körülményei, funkció stb.)

Farkas Judit múzeumpedagógus és Mezei Judit gyűjteménykezelő közreműködésével a tárgyak leltárba vétele.

(mérési adatok, leírókarton, digitalizálás)

DAMJANICH JÁNOS MÚZEUM

Szolnok, Kossuth tér 4. • Honlap: www.djm.hu

Kapcsolattartó: Pató Mária osztályvezető • Telefon: (56) 421-602 • E-mail: pamarcsi@djm.hu

A múzeumi munka egyes szakterületeit kívánjuk bemutatni az érdeklődőknek más szemszögből és oldalról, mint amit eddig megismerhettek. A tárgyak útját igyekszünk követni a gyűjtés-feldolgozás-raktározás-kiállítás folyamatában.

2006. október 7., 9 óra

1. akadály

Helyszín: Damjanich János Múzeum, Régészeti állandó kiállítás

A régészeti terepmunka jelentősége. Hogyan kerülnek be a leletek a múzeumba? Milyen folyamatokon esnek át?

Szakaszok:

- Csányi Marietta: Évezredek üzenete – „kincskeresők”
- Érintsd, tapintsd, lásd – Mindent a kéznek
- Boszorkánykonyha – A leletek a restaurátor műhelyben
- Lajstromba vesszük – A leltározás, feldolgozás menete
- Árnyékban – Raktározás
- Fényben – Kiállítás

2006. október 7., 11 óra

2. akadály

Helyszín: Damjanich János Múzeum Konferenciaterme és Raktára (Sebestyén krt. 3.), Történeti Osztály

A történeti dokumentumok gyűjtése, feldolgozása.

Szakaszok:

- Megmentett pillanatok– A fénykép mint forrás (Berta Ferenc–Gulyás Katalin)
- Fotóműtermek, fényképezésk Szolnokon. A Látványraktár fotótörténeti anyaga

2006. október 7., 13 óra

3. akadály

Helyszín: Damjanich János Múzeum, Időszaki kiállítóterem

Szakaszok:

- Bartha Júlia: Nemezelés a törököknél
- Gyakorlati bemutató: Pethő Rózsa nemezkészítő kiállításának megtekintése és gyakorlati munka
- Nemezmunkák a Damjanich János Múzeum gyűjteményében

2006. október 7., 15 óra

4. akadály

Helyszín: Damjanich János Múzeum, Szakkönyvtár

Szakaszok:

- Jámbor Csaba: Habent sua fata libelli – A könyvek sorsa és élete
- Hogyan dolgozik a papírrestaurátor?
- A Damjanich János Múzeum Szakkönyvtárának megtekintése

Azok a látogatók, akik a családi nap végére mind a négy akadályon továbbjutottak, tiszteletbeli muzeológussá válnak. (avatási szertartás)

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM

1053 Budapest, Károlyi Mihály u. 16.

Információ: Pádár Eszter, Sulyok Bernadett • Telefon: 317-3611 • Fax: 317-1792

2006. október 16. hétfő, 17 óra

ŐSIDŐK VÉGTELENSÉGE

Bartók Béla – Móricz Zsigmond emlékest

- Ősidők végtelensége - A népdalgyűjtő Móricz Zsigmond és Bartók Béla című kiállításról előadást tart a tárlat két rendezője, H. Bagó Ilona és Hegyi Katalin muzeológus
- Lovász Irén énekesnő népdalokat és népdalfeldolgozásokat ad elő
- Részletek hangzanak el Bartók-szövegekből Dunai Tamás színművész felolvasásában, és Móricz-írások Helyey László színművész tolmácsolásában.

MISKOLCI GALÉRIA – VÁROSI MŰVÉSZETI MÚZEUM

3530 Miskolc, Rákóczi Ferenc u. 2. • Telefon: (46) 500-680 • Fax: (46) 500-682

Információ: Madarász Györgyi • E-mail: mgaleria@freemail.hu

2006. október 18. szerda, 19 óra

A FONÓ ZENEKAR "TÚLPARTON" CÍMŰ MŰSORÁNAK BEMUTATÓJA

Helyszín: A Miskolci Galéria Kondor-terme

Mit látott, miket hallhatott Bartók a XX. század elején, az akkori Magyarország falvaiban? Milyen volt annak a miliónek a varázsa, melynek belső lényegét oly fontosnak tartotta kifejezésre juttatni? A pásztor dudája, a parasztasszony saját kezei által szövött, varrott, himzett viselete, a gazdalegény táncbéli ügyessége, de még a koldusok tekerőjátéka is egy olyan műveltségnek voltak a lenyomatai, melynek célját és értelmét az identitás kifejezésének mindenkori igénye adta meg. Bartók korában, Közép-Európa keleti térségében a folklór egyénre szabható jelenségei révén mindenki „valaki” lehetett. Ez a világ a maga őszinte, pózoktól és maníroktól mentes megnyilvánulásaiban a fiatal zeneszerző számára egy olyan művészet rejtett dimenzióit tárta fel, mely rendre kimaradt a művészettörténeti lexikonokból. Igaz, az ilyen szakkönyvek többsége máig sem tekinti művészetnek a népművészetet, Bartók munkássága viszont nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a hagyományos zenei kultúra nemzetközi elismerést kapott, és annak értékei a koncerttermekben és polgári szalonokban is úgymond polgárjogot nyertek.

A Fonó zenekar koncertjének gerincét azok a népzenei dallamok (illetve az egyes dallamtípusok közeleli változatai) alkotják, melyek alapot szolgáltatottak Bartók egyes hegedűduói megkomponálásához. Máskor olyan vidékek népzeneje szólal meg, ahol a zeneszerző élete során zenefolklorisztikai terepkutatást végzett, de a párhuzamokat a zenekar saját gyűjtéseiből származó dallamokkal is kiegészítette. A produkció nem törekszik arra, hogy szigorúan a szerző által gyűjtött felvételek, illetve dallamváltozatok alapján állítsa sorba az egyes zeneszámok anyagát, sőt, sokszor csak egy-egy hangulat felidézése a cél. A zenekar a népzenei dallamokat eredeti hangszereken, hagyományhű megszólaltatásban tolmácsolja, olyan formában, ahogyan ezzel a zenei világgal maga Bartók is találkozhatott.

MTA ZENETUDOMÁNYI INTÉZET ZENETÖRTÉNETI MÚZEUM

1014 Budapest, Táncsics Mihály u. 7.

Információ: Baranyi Anna • Telefon: 214-6770/252 • Fax: 375-9282 • E-mail: bartokutjan@zti.hu

2006. október 7., 21., és 28. szombat, 16 óra

EGY ÓRA BARTÓKKAL

Tárlatvezetés és hangverseny

A helyiségek korlátozott befogadóképessége miatt a résztvevelt kérjük előzetesen bejelenteni!

- A Bartók útján című kiállítást, amely részletes áttekintést ad a zeneszerző életpályájáról, zeneszerzői és népzene kutatói munkásságáról, bemutatják a kiállítás rendezői, Tallián Tibor, Vikárius László és Büky Virág.
- A Zenetudományi Intézet Bartók-termében a Zeneakadémia hallgatói hangversenyt adnak Bartók zongoraműveiből a zeneszerző egykori zongoráján.

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA DÉRI MÚZEUM

4026 Debrecen, Déri tér 1. • Telefon: (52) 322-207 • Fax: (52) 417-560

Információ: Deményi György • E-mail: demi@derimuz.hu

2006. október 20. péntek, 19 óra

„A FÖLDBŐL SARJADT ERŐ”

A Téka Zenekar Bartók műsora

Helyszín: Déri Múzeum Díszterme

„Bartók neve – függetlenül évfordulóktól – nagy gondolatok szimbóluma. Az első ilyen gondolat az abszolút igazság keresése művészetben, tudományban egyaránt, s ennek egyik előfeltétele: a minden emberi gyengeségen felülemelkedő erkölcsi komolyság. A másik gondolat az elfogulatlanság különböző népek sajtóságai iránt, aminek következménye a kölcsönös megértés, majd a népek közti barátság. Jelenti továbbá Bartók neve a népből való megújulás elvét és követelményét művészetben és politikában. Jelenti végül a zene áldásának kiterjedését a legszélesebb néprétegekig.”

A Téka együttes Bartók műsorával nyolc összeállítás erejéig kívánja bemutatni, vajon hogyan hallotta ezt a zenét Bartók Béla a XX. század első felében.

1906 – 1918 között 331 dallamot örökített meg Felsőnyéken, Kányán és legfőképpen Felsőiregen. Bartók szinte hiánytalan keresztmetszetet kapott Ürögön Dunántúl régi és új népzenejéből, s a nép közé jutott egyéb dallamfajtákról is. A magyar népzene gyűjtése mellett szívesen és nagy örömmel foglalkozott román, szlovák, rutén és szerb népzenevel is. Teljesen nyitott és érdeklődő volt szomszéd népeink folklórja iránt, annyira, hogy ezek nyelvét alapszinten elsajátította. Tudta, hogy csak úgy ismerhetjük meg mi a magyar a zenénkben, ha a velünk több száz éve együtt élő nemzetiségek kultúráját is ismerjük. Így zeneszerzői munkásságára például leginkább a román népzene hatott. A műsorban ezért Bihar megyei, Maros megyei román tánczenék is megszólalnak.

Az előadás címét szintén a nagy zeneszerzőtől kölcsönözzük: „... itt nem folklorista zenedarabkáknak idegen anyagba való beoltásáról, hanem ennél sokkalta többről van szó: új zenei szellem kialakulásáról földből kisarjadott zenei erők alapján.”

SZABADTÉRI NÉPRAJZI MÚZEUM

2000 Szentendre, Sztaravodai út • Telefon: (26) 502-500 • Fax: (26) 502-502 • www.skanden.hu
Információ: Csesznák Éva • Tel.: (26) 502-522 • E-mail: evacs@sznm.hu

PPP – PÉNTEKI PAJTA-PROGRAM BARTÓK NYOMÁBAN

Helyszín: SZNM Kisalföld tájegység, Kisbodaki pajta

A diákoknak szóló népzenei programsorozatot a Téka együttes „Magyarok muzsikája” című népzenei vándorlása indította el. Bartók Béla születésének 125. évfordulójára emlékezve 2006-ban iskolaidőben minden alkalommal felcsendülnek olyan népdalok, melyeket neves zeneszerzőnk gyűjtött. A népzenei vándorlás utáni táncházban a gyerekek egy-egy vidék jellegzetes táncdialektusát sajátíthatják el.

Október 6. péntek, 11.00 óra

AZ ARADI 13

A Téka együttes műsorában Bartók által gyűjtött dallamokat hallhatunk.

Október 20. péntek, 10.30 óra

DISZHARMÓNIA

Abonyi Maja és Baán Katalin Bartók Béla zenei ihletésű fotókiállítás

Baán Katalin a népi ihletésű, rövidebb zeneműveket – Falun, Kontrasztok, Magyar képek, Román táncok – jeleníti meg egyszerűen, montázs technikával. Tér és idő, jelen és múlt – az élet apró történései – egy képben.

Abonyi Maja Bartók nagy formátumú táncjátékait: a Fából faragott királyfit, a Csodálatos mandarint, és operáját, a Kékszakállú herceg várát mutatja be egy különleges technikával, a „fényírás” eszközével. Mindketten Bartók harmonikus, ugyanakkor disszonáns és kozmikus világát szimbolizálják.

A kiállítást megnyitja: Szabó Antónia képzőművész

Megtekinthető 2006. október 29-ig a múzeum nyitvatartási ideje alatt.

Október 20. péntek, 11.00 óra

A „PÁRATLAN” MAGYAR NÉPZENE

Az Ifjú Muzsikás együttes táncházzal egybekötött népzenei műsora

„MATRICA” MÚZEUM ÉS RÉGÉSZETI PARK

2440 Százhalombatta, Poroszlai Ildikó u. 1. • Telefon: (23) 350-537 • Fax: (23) 540-069
Információ: Pátkai Orsolya – Tóth Zsuzsanna • Tel.: (23) 354-591 • www.matricamuzeum.hu

Hétköznaponként (hétfő kivételével) 2x45 perces óra (bejelentkezett csoportoknak)

HOGYAN DOLGOZIK A RÉGÉSZ?

Rendhagyó történelemórák az ötödik osztályosoknak

A régészet fogalmát, módszereit, eszközeit és a százhalombattai bronzkori földvár ásatását mutatjuk be a gyerekeknek előadással, szemléltetéssel. Ezt követően kipróbálhatják az eszközöket ásatási modellen, és dokumentálhatják a „leleteket”. A foglalkozást játékos feladatlap kitöltése zárja.

2006. október 15. vasárnap 10-17 óráig

PARKZÁRÓ CSALÁDI NAP

Az egész napos családi rendezvényen bemutatjuk, milyen feladatai vannak egy régésznek. Játékok, versenyek, idegenvezetés, kézműves foglalkozás, ételkóstoló egészítik ki a bemutatót. Délután előadásokat hallhatnak a látogatók az ez évi ásatási eredményekről és a különböző szakemberek (társtudományok) munkájáról: archeobotanikus, mikromorfológus, régészeti informatikus. Ezen a napon sorsoljuk ki a sétálólapok kitöltői és visszaküldői között a jutalmakat: bronz- és vaskori viseletmásolatokat.

Családi belépőjegy: 5400.-

2006. október 14. 14 óra

PRÓZAMONDÓ VERSENY általános és középiskolásoknak

A résztvevőknek kétoldalas részletet kell megtanulniuk és előadniuk Móra Ferenc „Utazás a földalatti Magyarországon” című könyvének történeteiből, a régészet témájához kapcsolódó írásokból.

RAJZVERSENY ÉS KIÁLLÍTÁS általános és középiskolásoknak

Móra Ferenc „Utazás a földalatti Magyarországon” című, régészeti témájú könyve történeteinek illusztrációit várjuk bármilyen technikával és méretben 2006. október 10-ig. Az alkotásokból kiállítást szervezünk.

A kötet írásaihoz, részleteihez a „Matrica” Múzeumban lehet hozzájutni munkanapokon.

INTERCISA MÚZEUM

2400 Dunaújváros, Városháza tér 4. • Telefon: (25) 408-970 • Fax: (25) 411-315
Információ: Medvegy Zsuzsanna • E-mail: medvegy.zsuzsa@freemail.hu

RÓMAI KATONASÁG INTERCISÁBAN

A római hadsereg a császárság idején. Intercisa castellumának története.

2006. októberében új, renghagyó múzeumpedagógiai programot indít a múzeum az általános iskola felső tagozatos tanulói és középiskolások részére.

Időtartam: 40 perc múzeumi óra, 40 perc manuális foglalkozás

Részvétel: előzetes jelentkezés alapján, bármely egyeztetett időpontban (hétfőtől péntekig)

Részvételi díj: 200 Ft/fő

A renghagyó múzeumi órák célja, hogy a tanulócsoportok hozzáférjenek azokhoz az ókori emlékekhez, melyek lakóhelyük történelmi múltját hozzák közel, valamint, hogy megismerjék azt a tudományos munkát, mely a múlt emlékeinek feltárásával, kutatásával, rekonstruálásával és bemutatásával foglalkozik.

A múzeumi óra két részből áll. Diavetítéses előadás keretében régészek mutatják be a római hadsereg felépítését, fegyverneimet, amelyek Pannonia provincia meghódításában és megszállásában szerepet játszottak. Részletesebben foglalkoznak az Intercisában állomásozott auxiliáris egységek fegyverzetével, az egységek mindennapi életével a hadseregbe való belépéstől a kiképzésen és harci tevékenységen át a leszerelésig, majd bemutatják a római katonai táborok szerkezetét, épületeit, feladatait az intercisai castellum példáján keresztül. A renghagyó múzeumi órákat a feldolgozott témához kapcsolódó manuális foglalkozások - római hadijelvények, sisakok és kitüntetések készítése - egészítik ki.

A program 2006. október elején kezdődik és az egész tanév alatt igénybe vehetik azok a tanárok, akik fontosnak tartják, hogy diákjaik szembesüljenek azokkal a régészeti emlékekkel, melyek lakóhelyük múzeumában is elérhetők.

Előzetes egyeztetés alapján bármilyen időpontban fogad tanulócsoportokat a múzeum. A régészeti szakmai program felelősei: Keszi Tamás és Buza Andrea régészek.

BIHARI MÚZEUM

4100 Berettyóújfalu, Kálvin tér 1. • Telefon: (54) 500-340, (54) 402-390
Információ: bihari.muzeum@mezei-vill.hu

AZ ÚJKÖKOR EMBERE – Díjtalan múzeumpedagógiai foglalkozások októberben

Korosztály: általános iskolák 5. osztálya

Helyszín: A Bihari Múzeum régészeti kiállítóterme

Részvétel: előzetes bejelentkezés alapján.

2006. okt. 19., csütörtök 17 óra

MÚLT A FÖLD ALATT

Szilágyi Krisztián: A régészeti feltárásokról a Berettyóújfalu–Bócs-dűlői ásatás példáján

Helyszín: A Bihari Múzeum régészeti kiállítóterme

Korosztály: középiskola

2006. okt. 14., szombat 14–18 óra

„Régészkedj!”

Családi nap a Bihari Múzeumban

Helyszín: A Bihari Múzeum udvara, régészeti kiállítóterme, előadóterme. Herpályi Csonkatorony, Berettyóújfalu.

Ezen a napon a múzeum a régészethez kapcsolódó programokkal várja a látogatókat. Régészetről, a régész munkájáról, ásatásokról, a restaurátori munkáról tudhatnak meg érdekességeket, műhelytitkokat az érdeklődők, kötetlen beszélgetések, rövid előadások, kézműves foglalkozások, játékos programok keretében. Minden korosztály érdeklődésére számítanak a Bihari Múzeum, a Déri Múzeum munkatársai, s az önkéntes segítők.

A Bihari Múzeum udvarán:

• Régészeti műhelytitkok

Az ásatás eszközei, a dokumentálás folyamata, csontok meghatározása, azonosítása stb. A Déri Múzeum régészei egy régészeti feltárás mozzanatait mutatják be.

Gyakorlati bemutató: A flotáció ismertetése

• Régészeti leletből kiállítási tárgy

A Déri Múzeum restaurátorai a kerámiarestaurálás fortélyait mutatják be.

• Gyakorlati foglalkozások

Gabonaőrlés őrlőkövel, „újkőkori” agyagedény-készítés és restaurálás, csontcsiszolás, bronzkori ékszer készítése stb. „Mini-ásatás”

• Gondolkodtató feladatlapok, játékos vetélkedő

A Bihari Múzeum Tardy Anna előadóterme

• Előadások a régészet tárgyköréből

15.00 Az ásatástól a kiállításig. A régészeti tárgy útja a debreceni Kölcsey-központ helyén végzett feltárás példáján

Előadó: Szolnoki László régész

15.30 Egy középkori cipő rekonstrukciójáról. Előadó: Tóth Csilla restaurátor

16.00 Autópálya-ásatások. Előadó: Kolozsi Barbara régész

16.30 Berettyóújfalu–Bócs-dűlői ásatás és vonzatai. Előadó: Dani János régész

17.00 Női ruhaderék restaurálása a debreceni Dobozi-temető anyagából. Előadó: Tóth Csilla restaurátor

17.30 A régészek munkája az ásatáson túl. Előadó: Szilágyi Krisztián régész

A Bihari Múzeum régészeti kiállítóterme:

• Hogyan készül egy régészeti kiállítás? Szaktárlatvezetés a régészeti kiállításban

Időpont: 14.00 és 17.00 órától

Tárlatvezető: Hajdú Zsigmond régész

• Élet az újkőkorbán – régészeti játszótér

Időpont: 15.00 órától

Korosztály: 6–12 évesek

Foglalkozást vezeti: Dr. Krajczárné Sándor Mária múzeumpedagógus

Kerékpártúra a herpályi Csonkatoronyhoz

• A csonkatorony alapjainak feltárása. Milyen lehetett a herpályi monostor? Szaktárlatvezetés – Szilágyi Krisztián régész
A kerékpártúra 14 órakor indul a Bihari Múzeum elől. Kb. 15 perc az út, a szaktárlatvezetés 30 percet vesz igénybe. Kb. 15 órára tervezzük a visszaérkezést.

FALUMÚZEUM – SZEGVÁR

6635 Szegvár, Hunyadi J. u. 31. • Telefon: (63) 364-557

E-mail: kolaj@tanet.hu

2006. október 5-6., 11.00 és 17.00

A VILÁGHÍRŰ SARLÓS ISTEN

Helyszín: Falumúzeum kiállítóterme

Tárlatvezetés iskolai osztályoknak, benne korrajz, egyéb lelet (vonaldíszes kerámia stb.) bemutatása kézbeadással Délutáni beszélgetés felnőttekkel tea és vörösbor mellett. (Újkőkor falunkban, avagy mit köszönhet Szegvár a régészeknek?)

Előadó: Kovács Lajos múzeumvezető

2006. október 11., 10.00

HIGGYÜNK-E ANONYMUSNAK?

Helyszín: a Falumúzeum Pici Galériája

A Gesta Hungarorum néhány lapjának és fordításának kiállítása. A szegvári honfoglalás kori leletek. Az írott emlékek és a régészek. Bizonyítékok, avagy a régészek írják az "igazi" történelmet?

2006 október 14., 10.00

A TŰZKÖVES ÉS AZ OROM LEGSZEBB CSERÉPLELETEI

Helyszín: a Falumúzeum Pici Galériája

Agyagozás, korongozás és edényformázás kézzel, szakember segítségével, közben mese a Tiszai kultúra népének életmódjáról, az újkőkori emberről.

Előadó: Szűcs Zoltán fazekas, Kovács Lajos múzeumvezető

2006. október 16., 11.00 és 14.00

LOVASKOCSIS KIRÁNDULÁS A HÍRES "OROMRA"

Tereplátogatás, ahol hatalmas szarmata és avar temetőket tártak fel dr. Vörös Gabriella és Lőrinczy Gábor régészek.

Helyszín: Falumúzeum „Tűzköves” terme, és az ásatási terület

A megszervezett csoportokat (iskolai osztályok: szegvári vagy szentesi) jó idő esetén lovaskocsival szállítjuk ki a kb. 1,5 km-re lévő hajdani ásatási helyszínre, majd visszatérve a Falumúzeumba, a régész bemutatja a leleteket, amiket kézbe vehetnek a gyerekek, majd mesél a feltárás eseményeiről, magáról a népcsoportról. Videofilm bemutatás az ásatásról.

Előadó: dr. Lőrinczy Gábor és dr. Vörös Gabriella

2006. október 19., 11.00

AZ ÁSATÁSTÓL A KIÁLLÍTÁSIG

Helyszín: a Falumúzeum kiállítóterme

A restaurátor szerepe a múzeumi tárgyak megmentésében. Hogyan segíti a régészt a restaurátor?

Előadó: Vigh László főrestaurátor (Szentes, Koszta József Múzeum)

2006. október 27., 17.00

MIT KÖSZÖNHET SZEGVÁR A RÉGÉSZEKNEK? Kiállítás megnyitó

Helyszín: Művelődési ház Napfény Galériája

Kiállítás, amely bemutatja a régészek szegvári tevékenységét. Fotók, jellegzetes és látványos régészeti leletek.

Előadó: dr. Horváth Ferenc régész, Kovács Lajos múzeumvezető

VÁROSI MÚZEUM – PAKS

7030 Paks, Deák Ferenc u. 2. • Telefon: (75) 510-448
Információ: Pintér Gabriella múzeumpedagógus • E-mail: peterfy@t-online.hu

ISMERKEDJ MEG A RÉGÉSZETTEL!

Programsorozat

2006. október 14. és 21. szombat de. 9 órakor

Régészeti játszóház

Helyszín: A Városi Múzeum játszóháza

2006. októberében két hétvégén játszóház megrendezésére kerül sor általános iskolások számára. Az első hétvégén az őskori és a római kori leletek megtekintésére, megismerésére, kézbe vételére lesz lehetőség. Az állandó kiállításban szereplő római kori műtárgyak alapján öntőformák készülnek, amelyek segítségével gipszből másolatot készíthetnek a gyerekek. Emellett meghívjuk Verseghy Ferenc keramikust, aki megtanítja a gyerekeknek a korongozás alapjait. Minden résztvevő gyerek korongon készíthet magának edényt, amelyet díszíthet is. A második hétvégén bronzkori és római kori ékszerek alapján karkötőt, nyakláncot, fülbevalót és fibulát készíthetnek.

2006. október 16. hétfő 17 órakor

Régészeti előadás

Helyszín: A Városi Múzeum kótarában

Dr. Gaál Attila (régész, a Wosinsky Mór Megyei Múzeum igazgatója): A víz alatti régészet

2006. október 30. hétfő

Ásatási kirándulás

Helyszín: Indulás a Városi Múzeumtól 10 órakor

Jelentkezési határidő: 2006. október 20.

Az iskolai őszi szünet idején középiskolások részére szervezünk egy egész napos programot, amely során a Pakshoz közeli Tolna megyei autópálya ásatásokhoz látogatunk.

Helyszín: Szekszárd-Palánk területe, ahol a Wosinsky Mór Megyei Múzeum két autópálya ásatása folyik.

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL

1014 Budapest, Táncsics Mihály u. 1. • Telefon: (1) 224-5587

Információ és előzetes bejelentkezés: Ghyczy Gabriella • E-mail: gabriella.ghyczy@koh.hu

MEGÚJULÓ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉGÜNK

Kirándulások és séták az örökségvédelem sikerei nyomában

2006. október 5. csütörtök, 14.00

A VI. KERÜLET ELEGANCIÁJA

Budapest

A sétát vezeti: Tahi-Tóth Nándorné építész

2006. október 11. szerda

VESZPRÉMI BARANGOLÁS

Egész napos autóbuzos kirándulás Budapest - Veszprém (séta a várban: Vass gyűjtemény, Dubniczay ház, a László Károly Múzeum és a Téglamúzeum; Gizella Panzió) - Balatonfüred (Kerektemplom és Horváth ház) - Budapest útvonalon. A túrát vezeti: Németh Katalin építész.

2006. október 13. péntek, 14.00

A MEGÚJULÓ KAZINCZY UTCAI ZSINAGÓGA ÉS GOZSDU UDVAR

Budapest

A helyreállításokat bemutatja Sajti Zsuzsa építész.

2006. október 14. szombat

BEREGI BARANGOLÁS (ÖT ÉVVEL AZ ÁRVÍZ UTÁN)

Egész napos autóbuzos kirándulás Budapest - Nyíregyháza - Vaja, Vay kastély - Gulács, gerendavázás népi lakóház - Tarpa, népi házak - Márokpapi, református templom - Beregsurány, református parókia és Bay kúria - Csaroda, református templom - Nyíregyháza - Budapest útvonalon. A túrát vezeti: Szatmári István építész.

2006. október 17. kedd, 14.00

A MEGÚJULT FERIHEGY I.

Budapest

A helyreállítást bemutatja: Bende Csaba építész.

(A programok egyben Az építészeti hónapja eseménysorozat részei is.)

SZABADTÉRI NÉPRAJZI MÚZEUM

2000 Szentendre, Sztaravodai út • Telefon: (26) 502-500 • www.skanzen.hu
Információ: Szabó Zsuzsanna • Telefon: (26) 502-571 • E-mail: szabozs@sznm.hu

2006. október 1–22.

TÁJHÁZAK MEGŐRZÉSÉNEK GYAKORLATA

Vándorkiállítás

Helyszín: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Felső-Tiszavidék tájegység, Sonkádi csűr

A népi építészet alkotásainak megőrzése, karbantartása és felújítása a megszokottól eltérő hozzáállást, gondoskodást igényelnek. Ezek az építmények természetes anyagokból készültek, sokkal érzékenyebben reagálnak az időjárás, a környezeti viszonyok változásaira. Nem elegendő az egyszeri felújítás, hanem állandó odafigyelést, karbantartást igényelnek.

A kiállítás célja, hogy segítse az ilyen épületeken keletkező hibák, s a károsító tényezők korai felismerését, bemutassa azoknak a kisebb javításoknak a módját, amelyek még házilagosan is elkészíthetők, s ezáltal az épület állaga megőrizhető.

Szeretnénk, ha ezt a vándorkiállítást minél többen láthatnák, ha az abban bemutatottak eljutnának a tájházak működtetőihez, s rajtuk keresztül a helyi lakossághoz, segítséget nyújtva ezzel is a tárgyi, szellemi értékek megőrzéséhez, továbbéléséhez.

A kiállítás rendezője: Szabadtéri Néprajzi Múzeum – Műterem
Bálint János, Borbás Péter, Buzás Miklós, Román Árpád, Lázár Sándorné

A kiállításához kapcsolódóan meghirdetett tematikus vezetések

Ajtók, ablakok – Román Árpád faipari mérnök október 5. csütörtök, 11 óra
Tetők, héjazatok – Bálint János, építész október 12. csütörtök, 11 óra
Falak, vakolatok – Borbás Péter, építész október 19. csütörtök, 11 óra

Október 14. (szombat) 11.00

KEMENCÉRŐL KEMENCÉRE

Tematikus szakmai vezetés

Helyszín: Találkozás a múzeum főbejáratánál

Sabján Tibor muzeológus vezetésével, „Az egyszerű külső kemencétől a búbos kemencén át, a korszerű füstelvezetés változatáig” címmel tematikus túrán vehetnek részt a téma iránt érdeklődők a múzeum - Alföldi mezőváros, Kisalföld, Dél-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl - tájegységeiben.

DUNASZENTBENEDEKI FALUHÁZ – TELEHÁZ

6333 Dunaszentbenedek, Kossuth u. 62. • Telefon: (78) 516-030

Információ: Koday Józsefné – E-mail: telekunyhobenedek@emitelnet.hu • Posztobányi Gábor – E-mail: poszti@emitelnet.hu

2006. október 12-31.

TÁJHÁZ SZÜLETÉSE

A kalocsai Viski Károly Múzeum és dunaszentbenedeki Faluház programjai

Néprajzi, építészeti időszaki kiállítás, melynek célja, hogy bemutassa a kalocsai Sárköz népi építészeti sajátosságait, lakáskultúráját, valamint a dunaszentbenedeki tájház születését a felméréstől az építésig.

A kiállítást rendezte: Romsics Imre – Kalocsa, Viski Károly Múzeum, és Borbás Péter – Szentendre, Szabadtéri Néprajzi Múzeum.

2006. október 12., 13 óra

A kiállítás megnyitója

Helyszín: a Faluház- Benedeki Kiállítóterme és a Tájház

A kiállítást bemutatja: Borbás Péter és dr. Romsics Imre

A kiállítást megnyitja: Fűri Bálint polgármester

2006. október 12. csütörtök 11 órától

A kiállításához kapcsolódó előadások

A kiállítás rendezőinek, és a tájház működtetőinek vetített képes előadásai kapcsolódnak a kiállításához, melynek célja bemutatni a falu életét, kulturális eseményeit, valamint a tájház szerepét a falu életében.

Romsics Imre - múzeumiigazgató, kalocsai Viski Károly Múzeum: A kalocsai Sárköz lakáskultúrája, az építéshez, építészethez kapcsolódó helyi jellegzetességek

Borbás Péter - építész, Szentendre, Szabadtéri Néprajzi Múzeum: Tájház születése a felméréstől az építésig

Koday Józsefné - művelődésszervező, faluház-vezető Faluház: Dunaszentbenedek életének, kulturális eseményeinek bemutatása. A tájház szerepe a falu életében

2006. október 12. csütörtök 14 óra

A kiállításához kapcsolódó tárlatvezetés

A tájház és a felújítási munkák megtekintése, a gyakorlati megvalósulás bemutatása.

ISKOLATÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY ÉS TÁJHÁZ

7800 Nagytótfalu, Kossuth Lajos u. 36.
Információ: dr. Simor Ferencné • Telefon: (72) 351-165

2006. október 27. péntek, 14 óra

TÁJHÁZAK MEGŐRZÉSÉNEK GYAKORLATA

Időszaki kiállítás az Iskolaépületben

A kiállítást rendezte Borbás Péter építész
A kiállítást megnyitja: dr Zentai Tünde muzeológus

2006. október 27. péntek, 15 óra

A kiállításhoz kapcsolódó előadások

Helyszín: Művelődési Ház nagyterme - Nagytótfalu

Borbás Péter: Tájházak megőrzése a gyakorlatban
dr. Simor Ferencné: A tájház épületének története, és a társadalmi szerepvállalás
Zentai Tünde: Külső-Drávaszög népi építésze

A kiállítás nyitva: október 27- november 12. között

VÉRTESSZŐLŐSI FALUHÁZ

Vértesszőlős, Tanács u. 49. • Telefon: (34) 379-674
Információ: Kutenics Mária • Telefon: (34) 310-121 • E-mail: m.kutenics@albacomp.hu

2006. október 21. (szombat) 10 óra

BŐVÜL A TÁJHÁZ

Építészeti kiállítás a vértesszőlősi tájház bővítéséről

Helyszín: Faluház

A kiállítás bemutatja az építéshez, építészethez kapcsolódó helyi jellegzetességeket és a tájház bővítését a felméréstől az építésig.

A kiállítást rendezője: Borbás Péter építész, Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre

A kiállításhoz kapcsolódó előadások

- Vida István polgármester, Kutenics Mária külső képviselő - a tájház üzemeltetői bemutatják a tájházat, annak kulturális szerepét a falu és a térség életében
- Zúlikné Papp Kinga muzeológus, (Kuny Domonkos Múzeum): A restaurálás rejtelmel és szépsége
- Borbás Péter okl. építészmérnök (Szabadtéri Néprajzi Múzeum): A hagyomány továbbélésének lehetősége a tájházban

A megnyitó alkalmával bemutatkoznak a helyi hagyományörző csoportok és népművészek.

XÁNTUS JÁNOS MÚZEUM

9022 Győr, Széchenyi tér 5.
Információ: Varga Attiláné • (30) 304-6635

2006. október 5. 10-18 óráig

AZ ÉRTÉKMENTÉS LEHETŐSÉGEI

Kiállítás és vetített képes előadások a Győrújbarát, Mélykút utcai épületek felméréséről
Helyszín: Győr, Xántus János Múzeum

Előadások 15-18 óráig

Bódis Beatrix: 12 év tapasztalatai – honismereti táborok Ménfőcsanakon és Győrújbaráton

Kottmayer Tibor: Az értékmérés lehetőségei az építészeti oktatásban

Józsa Tamás: Honismereti és helytörténeti táborok Győrújbaráton

Az előadások arról a folyamatról szólnak, ahogy a több éven át tartó kéthetes nyári táborok és az ott régi módszerekkel megépített kisház és kemence közösségformáló erővé váltak: a résztvevőkben és a település lakóiban feltámadt az igény, hogy az összegyűjtött sok-sok anyag a közösség számára is élővé váljon. Ennek keretében próbálkoztak házépítéssel, kemenceépítéssel, turistaút kijelölésével, a település nevezetes pontjainak megjelölésével (az Erzsébet úti felhagyott temető millenniumi parkká alakítása, tájház az Erzsébet utcában, a gyurgyalag helyi védettsége, könyv a győrújbaráti gyermekjátékokról stb.). Az egész tábor bekapcsolódott a munkába, jöttek segíteni a helybeliek, és a felépített kisház és a kemence eltette tovább a tábort.

2006. október 11. (szerda) 16 óra

SKANZENT... DE HOGYAN...?

Előadások és filmvetítés

Helyszín: Győr, Xántus János Múzeum

Tanai Péter: A tápi hegység kálváriája

Eszes Tibor: A tápi zsellérházak felújítása, népi építkezés értékeinek megőrzése és tanulságai

Sárközi Éva: A tápi hegység jelene és a Hegység Egyesület tevékenysége

A Kisalföld déli oldalát lezáró Sokorói dombvidék lekopott löszhátainak völgyeiben, illetve ezek többnyire szőlőhegyekre vezető horgasaiban az emberi hajlékkészítés olyan archaikus formáival találkozhatunk, mint az egykori partba vájt lakások nyomait őrző lyukpincék. Feltehetően ilyen előzmények után kezdett kiépülni a 18. század végén Táp falu hegybe vezető településrészen a Hegység utca (egykori zsellérsor).

A 19. század első felében Tápot tűzvész pusztítja el, melytől csak a partfalak alatt búvó zsellérsor és a falu észak-nyugati oldala menekül meg. A község elpusztult része átalakulva újult meg, melyre az 1960-as években figyelt fel a kutatás. Az azóta eltelt időt kívánja felidézni az előadás, melyben az egyedülálló építészeti együttes sorsán túl a hogyan tovább? kérdésre is keressük a választ.

2006. október 7. (szombat) 10-16 óráig

RÉGIBŐL ÚJAT... A FELPÉCI TÁJHÁZ

Információ: Varga Attiláné

Helyszín: Felpéc, tájház

Előadás 11 órakor

Géber József: Élet a házban... A felpéci tájház létrehozása, berendezése és hasznosítása – a tájház mint közösségi hely

2002-ben Hideg Sándor örökösei édesapjuk emlékének megőrzése érdekében a felpéci önkormányzat tartós használatából az Felpécért Alapítványnak ajándékozták az 1870-es évek körül épült házat, ahol a felújítás után honismereti napközis tábor keretében berendezési darabokat gyűjtöttek a településen, és 2004. szeptember 18-án felavatták a tájházat. Azóta egy új épületrésszel bővítették ki, így a település kiscsoportos helytörténeti és kézműves foglalkozásoknak helyet adó közösségi háza lett a tájház. Az épületet önkéntes munkával a Felpécért Alapítvány tagjai működtetik.

A Magyar Környezeti Nevelési Egyesületen belül 7 éve működő Múzeumi Csoport 2005. tavaszán határozta el, hogy több múzeum és több iskola együttműködését kiváltó programot indít. Őszre körvonalazódott a terv: a több tudományágban kiváló, életútján több múzeumhoz kapcsolódó Herman Ottó életét, korát és sokoldalú munkásságát bemutató „felfedező füzetet” készítenek a Herman Ottó nevével viselő iskolák pedagógusainak és tanulóinak közreműködésével. 2006. tavaszán a múzeumokban megszülettek a feladatok, tesztelték őket az iskolákban, és megszületett az életrajz is, amit a Múzeumok Mindenkinek Program támogatásával ki is adott az Egyesület. Ebben a munkában 6 múzeum 8 szakembere és 6 iskola 11 pedagógusa vett részt.

A Múzeumok Őszi fesztiválja keretében országsszerte 16 múzeum kap lehetőséget arra, hogy 10 vagy több pedagógust felkészítsen a felfedező füzet célszerű használatára és előreláthatóan 3-4000 gyermekkel együtt ki is próbálják, milyen dolog Herman Ottó módjára – sokféle irányban nyitottan, friss szemmel, sokat látva, figyelve, összehasonlítva, ábrázolva, egymással megosztva, azaz értő és változatos módszerekkel dolgozva – kiállítását látogatni. A múzeumok családi napot vagy napokat is tartanak ugyanebben a szellemben.

A HERMAN OTTÓ PROGRAMBAN CSALÁDI HÉTVEGÉT HÍRDETŐ MÚZEUMOK ADATAI

A múzeum	Cím, ill. helyszín	Időpont
Wosinszky Mór Megyei Múzeum	7100 Szekszárd, Szent István tér 26.	2006. október 7.
Herman Ottó Múzeum	3529 Miskolc, Göngyey út 28.	2006. október 7.
Déri Múzeum	4026 Debrecen, Déri tér 1.	2006. október 7.
Kuny Domokos Megyei Múzeum	2890 Tata, Néppark	2006. szept. 24., okt. 15., 22.
Ferenczy Múzeum	2000 Szentendre, Fő tér 6.	2006. szept. 24., okt. 8.
Magyar Nemzeti Múzeum	1088 Budapest, Múzeum krt. 14-16.	2006. október 14.
Magyar Mezőgazdasági Múzeum	Budapest, Városliget, Vajdahunyadvár	2006. október 15.
Damjanich János Múzeum	5000 Szolnok, Kossuth tér 4.	2006. szeptember 30.
Országos Színháztörténeti Múzeum és Int.	1013 Budapest, Krisztina krt. 57.	2006. október 15.
Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága	7621 Pécs, Káptalan u. 5.	2006. október 14.
Magyar Természettudományi Múzeum	Budapest VII., Ludovika tér 2-6.	2006. október 2-8.
Bakony Természettudományi Múzeum	8420 Zirc, Rákóczi tér 1.	2006. október 8.
Magyar Földrajzi Múzeum	2030 Érd, Budai út 4.	2006. október 14-15.
Savaria Múzeum	9700 Szombathely, Kisfaludy u. 9.	2006. október 4-5.

A MŰZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA ZÁRÓÜNNEPSÉGE

Magyarországon a Szent Márton napjához fűződő hagyományok hosszú múltra tekintenek vissza. Az utóbbi időkben egyre jobban újjáéled a lúdhöz és az újborhoz kötődő ünnep. Ingyensiklandó falatokkal, vidám együttléttel búcsúzhatnak az ősztől azok, akik részt vesznek a szabadtéri múzeumok Márton-napi vigasságában. A nagyszabású ünnepség színes programjai között gyerek, szülő és nagyszülő egyaránt talál magának kedvére valót. **Aki felöltözik, nem fázik!**

HÁZIGAZDÁK:

Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre

Sóstói Múzeumfaló, Nyíregyháza-Sóstó

Vasi Múzeumfaló, Szombathely

Göcseji Falómúzeum, Zalaegerszeg

Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark - Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény

Szabadtéri Néprajzi Gyűjtemény, Szenna

SZABADTÉRI NÉPRAJZI MŰZEUM

2000 Szentendre, Sztaravodai út • Telefon: (26) 502-500 • www.skanken.hu
Információ: Szabó Zsuzsanna • Telefon: (26) 502-571 • E-mail: szabozs@saznm.hu

2006. november 11-12

Helyszín: Alföldi mezőváros tájegység, Kisalföld tájegység

Programok:

- Őszi-téli társas munkák hangulatának felidézése a Vidám Tollfosztóban
- Márton-napi életképek: sütés-főzés, hímzés, varrogatás, társas játékok
- „Boros” játékok: hordógurítás, lopózás, dugózás
- Kenőtoll, krumplipuska és tollsip készítés, gyertyamártás
- Lúdgégetésztá készítés, mézeskalácssütés és díszítés
- Lúdas Matyi Találkozó

Borkóstoló és gasztronómiai programok

- Újborok bemutatója és kóstolója
- Hagyományos libaétek: ludaskása, töltött libanyak, zúzapörkölt, sült libacomb, füstölt libanyelv, libamáj, libatepertő
- Őszi csemegék: libazsíros kenyér lilahagymával, sült tök, sült alma, sült gesztenye, sós és édes rétesek, forralt bor
- Receptverseny

SÓSTÓI MÚZEUMFALU

4431 Nyíregyháza-Sóstófürdő, Tölgyes u. 1. • Tel.: (42) 500-552 • Fax: (42) 479-704
Információ: Nagyné Bősze Katalin • Tel.: (20) 7576-800 • www.muzeumfalu.hu • info@muzeumfalu

2006. november 11. szombat, 10-16 óra

MÁRTON-NAPI VIGASSÁG

Programok:

- A vendégeket érkezéskor a kapuban borral, libatepertővel, házikenyérrrel és a libahajtáshoz használatos eszközzel, Szent Márton vesszejével fogadjuk
- A korábban meghirdetett „liba szépségverseny” eredményhirdetése
- „Márton-napi vigasságok” címmel a Boglárka Néptáncsoport egész napos musora improvizált szerepekkel
- „Borban a...” Ügyességi vetélkedő, hol a libák mellett a borászati eszközöké a főszerep
- Manuális foglalkozások: lámpáskészítés, gyertyamártás, tollfosztó gyerekeknek és felnőtteknek

Gasztronómiai programok

- Kemencében sült ételek kóstolása a múzeum anarcsi lakóházában: Márton-napi béles és tepsiben sült libacomb
- Ludaskása- és zúzapörkölt-kóstoló a múzeum Barabási kocsmájában
- Egész nap Márton-napi kirakodóvásár

VASI MÚZEUMFALU

Szombathely, Árpád u. 30. • Telefon: (94) 501-948,
Információ: Handler András • Telefon: (94) 501-948 • kozmuvelodes@savariamuseum.hu

2006. november 4-5., nyitva: 9-17 óráig

SZENT MÁRTON NAPI ORSZÁGOS NAGYVÁSÁR

Belépőjegy: felnőtt: 500 Ft, diák, nyugdíjas: 250 Ft

November első hétvégéjén, a Szent Márton Hét nyitásként ismét vásárolók és vásárlók sokaságával telik meg a szombathelyi Vasi Múzeumfalu. Az országos hírű Szent Márton napi vásárra hazánk szinte valamennyi szegletéből érkeznek minőségi portékákat kínáló árusok, de ahogyan ez minden évben lenni szokott, a Szék Városért Egyesület tagjai is hozzák Erdély kézműipari remekeit.

A nagyszínpadon zajló programok között lesz gyermekelőadás, néptánc, népzene s más, vásári hangulatot idéző előadás, bemutató. Az egész napos nézelődésben, alkudozásban megfáradt látogató a lacikonyhák, kürtöskalácsosok standjainál találhat felfrissülést.

Mindkét napon az Attrakció Iroda ügyességi játékaival – lovagi torna, sajt-labirintus, hordó lovaglás és csirkepofozó – várják a családokat.

A Martinus Vallási és Kulturális Egyesület tagjai Szent Márton sátrába invitálják a tisztelt látogatókat, hogy mindenkit megismertessenek a szombathelyi születésű szent életével és munkásságával.

Szent Mártonhoz kapcsolódó népszokásokkal, ügyességi játékokkal a múzeumfalu egész területén találkozhat a tisztelt nagyérdemű látogató.

GÖCSEJI FALUMÚZEUM ÉS FINNUGOR NÉPRAJZI PARK

8900 Zalaegerszeg, Falumúzeum u.18. • Telefon: (92) 703-295 • muzeum@zmmi.hu • www.zmmi.hu
Információ: Molnárné Raposa Irén • (94) 314-537

2006. november 11. szombat, 10-16 óra

Programok:

- A Foglalkoztató házban társas munkák – a tollfosztás – bemutatása az Igazgyöngy Hagyományörző Együttes közreműködésével
- Népdalantítás, játékok, krumplipuska készítése gyerekeknek, hímzés felnőtteknek
- A csödei házban töklámpások készítése
- Zalalövői hajlított házban kukoricafosztás, -morzsolás, csutkababa, csutkavár építés, kosárfonás
- Malom előtti füves téren népi gyermekjátékokkal, ügyességi feladatokkal (lopózás, dugózás) várják a gyerekeket a Csillagút Alapítvány tagjai
- Ezen a napon a múzeum vendéglátó portája a zalalövői hosszúház, ahol hangulatos élő népzene mellett kínál a múzeum libaételeket (libacomb, libatepertő vöröshagymával), újbort, forralt bor, mézes pálinkát, sültgesztenyét, és mézes finomságokat

SZABADTÉRI NÉPRAJZI GYŰJTEMÉNY

7477 Szenna, Rákóczi u. 2. • Telefon: (82) 314-011 • Fax: (82) 312-822
Információ: F Véghegyi Anna • veghanna@smmi.hu

2006. november 11. szombat, 10-16 óra

Helyszín: Csökölyi porta, szőlőhegy

Programok:

- Kisebkeknek: gyertyamártás, lúd-toll készítés, madzag szövés, mézeskalács készítés / sütés, nemezelés – a foglalkozásokat a Somogy Megyei Népművészeti Egyesület kézművesei vezetik
- A Csökölyi Pajta Moziban: 11 és 15 órakor Lúdas Matyi (Dargay Attila rajzfilmje)
13 órakor: Nils Horgersson rajzfilm
- Szabadtéri játszó kisebbeknek és nagyobbaknak
- Felnőtteknek is: tollfosztás füstös konyhában
- 16 órától: tollas bál, ropogós talpalávalóval

Gasztronómiai programok:

- Újbor bemutatása (több kitűnő, sokszoros aranyérmes balatoni borász és a dél-balatoni bor bíró)
- Márton napi csemegék: rakott tüzek mellett alma, gesztenye, tök, földi alma sütés; kukorica pattogatás, szalonnasütés; libazsíros kenyér, libapörc, forralt bor

ÓPUSZTASZERI NEMZETI TÖRTÉNETI EMLÉKPARK - SZABADTÉRI NÉPRAJZI GYŰJTEMÉNY

6767 Ópusztaszer, Szoborkert 68. • Telefon: (62) 275-133, 275-187, 275-005/103-as mellék
Információ: Tourinform iroda, Tóth Antal • e-mail: info@opusztaszer.hu • www.opusztaszer.hu

2006. november 11. szombat, 10-16 óra

BORFUJTÓ SZENT MÁRTON

Az ókeresztény idők pannóniai születésű vértanú katonája, Szent Márton méltán népszerű a Kárpát-medence különböző katolikus vidékein, hiszen István király, Imre herceg és Gellért püspök 1083-as szentté avatásáig az egyetlen bizonyosan „hazai” védőszent volt, még akkor is, ha a magyarsághoz életében nem volt köze. Ünnepe napja november 11-e, amely naphoz két fő dolog: a liba és a bor kapcsolódik. A libator római szokás volt, innen szivárgott be a keresztény hagyományba. A bor pedig körülbelül ekkorra forr ki, így hordóba be lehet ütni a dugót, innen a szegedi nagytájon ismert „borfujtó Szent Márton” elnevezés is.

Az emlékpark Márton-napi eseményei is a liba és a bor köré csoportosulnak. A program délben kezdődik, a rendezvényen közreműködik a Szent Vince Borrend, melynek beöltözött tagjai is felvonulnak a skanzen közepén található olvasóköri épülethez. Az újbor megkóstolása, értékelése után a szertartásos dugózás következik. Ezután a vállalkozó szellemű résztvevők bevonásával libafogó versenyt rendezünk. Hangulatos vidám muzsika mellett libatepertőt és az újbort lehet kóstolni.

Programok:

11.45 Zeneszóló a parkban, a borrendek felvezetése a vásárhelyi olvasókörhöz

12.00 Újbor bemutatása, kóstolása, lopózás

A hordók ünnepélyes dugózása • Libaterelő és libafogó verseny • Kenőtoll készítés • A gúnár búcsúztatója. (A nyársra ítélt gúnár panasza c. vers) • Lúdas Matyi c. színi előadás a kiszombori Esőnap Álomszínház közreműködésével • Márton-napi életképek: hímzés, varrogatás

16.00 Búcsúzóul: János-áldás.

Márton napi ingyencsok: libaszíros kenyér, libatepertő lilahagymával, kemencében sült tök, forralt bor
A jó hangulatról és muzsikáról a Kender zenekar gondoskodik.

PROGRAMOK RÉGIÓK SZERINT

 Konferencia, szakmai nap

 Régészkedj!

 Herman Ottó

 Térjünk a tárgyra

 Építészeti örökségünk

 Márton-napi vigasságok

 A zene hullámhosszán

 Új múzeumépületek

	Város	Téma	Múzeum - intézmény
Budapest és Közép Magyaro.	Budapest	Térjünk a tárgyra	Néprajzi M., Szépműv. M.
	Budapest	A zene hullámhosszán	Zenetud. Int., Petőfi Irod. M.
	Budapest	Herman Ottó, a polihisztor	M. Természettudományi M.
	Budapest	Építészeti örökségünk - műemlék	Kulturális Örökségvédelmi H.
	Budapest	Múzeumpedagógiai évnnyitó, expo	Petőfi Irodalmi Múzeum
	Budapest	Fiatal felnőttek a múzeumban	Ludwig Múzeum
	Budapest	Herman Ottó, a polihisztor	Magyar Nemzeti Múzeum
	Budapest	Herman Ottó, a polihisztor	Magyar Mezőgazdasági M.
	Budapest	Herman Ottó, a polihisztor	Orsz. Színháztörténeti M.
	Budapest	Herman Ottó, a polihisztor	M. Természettudományi M.
	Budapest	Új múzeumépületek bemutatása	MTTM, Ludwig, Iparműv. M.
	Érd	Herman Ottó, a polihisztor	Magyar Földrajzi Múzeum
	Százhalombatta	Régészkedj!	Régészeti Park
	Szentendre	Építészeti örökségünk - népi építészet	Szabadtéri Néprajzi Múzeum
	Szentendre	Óvónők Teréz-napi Találkozója	Szabadtéri Néprajzi Múzeum
	Szentendre	Érted? Értelm!	Szabadtéri Néprajzi Múzeum
	Szentendre	Szabadtéri M. Márton-napi vigassága	Szabadtéri Néprajzi Múzeum
Szentendre	Herman Ottó, a polihisztor	Ferenczy Múzeum	
Szentendre	Új múzeumépületek bemutatása	Szabadtéri Néprajzi Múzeum	
Szentendre	A zene hullámhosszán	Szabadtéri Néprajzi Múzeum	
Nyugat-Dunántúl	Győr	Építészeti Örökségünk - népi építészet	Xántus János Múzeum
	Szombathely	Szabadtéri M. Márton-napi vigassága	Vasi Múzeumfalu
	Szombathely	Herman Ottó, a polihisztor	Vas Megyei M. Ig.
	Zalaegerszeg	Szabadtéri M. Márton-napi vigassága	Göcseji Falumúzeum

PROGRAMOK RÉGIÓK SZERINT

Közép-Dunántúl	Dunaújváros	Régészkedj!	Intercisa Múzeum
	Székesfehérvár	Érted? Értelm!	Szt. István Király Múzeum
	Tata	Herman Ottó, a polihisztor	Kuni Domokos Megyei M.
	Veszprém	Látogatóbarátság 2004-2005., ALFA	Leczkó Dezső Múzeum
	Veszprém	Építészeti örökségünk - műemlék	Veszprémi barangolás
	Vértesszőlős	Építészeti örökségünk - műemlék	Faluház
	Zirc	Herman Ottó, a polihisztor	Bakonyi Term. Tud. M.

Dél-Dunántúl	Nagytótfalu	Építészeti örökségünk - műemlék	Tájház
	Paks	Régészkedj!	Városi Múzeum
	Pécs	Herman Ottó, a polihisztor	Baranya Megyei Múz. Ig.
	Szekszárd	Herman Ottó, a polihisztor	Wosinszky Mór. Megyei M.
	Szenna	Szabadtéri M. Márton-napi vígassága	Szabadtéri Néprajzi Gyűjt.

Dél-Alföld	Dunaszentbenedek	Építészeti örökségünk - műemlék	Faluház
	Kecskemét	Kreativitás - Játék - Gyűjtemény	Szórakáténusz
	Ópusztaszer	Szabadtéri M. Márton-napi vígassága	Történeti Emlékpark
	Szegvár	Régészkedj!	Falumúzeum

Észak-Magyaró.	Miskolc	A zene hullámhosszám	Miskolci Galéria
	Miskolc	Herman Ottó, a polihisztor	Herman Ottó Múzeum

Észak-Alföld	Bereg	Építészeti Örökségünk - népi építészet	Bereg
	Berettyóújfalú	Régészkedj!	Bihari Múzeum
	Debrecen	A zene hullámhosszám	Déri Múzeum
	Mátészalka	Térjünk a tárgyra	Szatmári Múzeum
	Nyíregyháza Sóstó	Szabadtéri M. Márton-napi vígassága	Múzeumfalú
	Szolnok	Térjünk a tárgyra	Damjanich János Múzeum
	Szolnok	Herman Ottó, a polihisztor	Damjanich János Múzeum

AZ ÉPÍTÉSZET HÓNAPJA 2006

Idén immár negyedik alkalommal kerül sor az Építészet Hónapja fesztivál országos eseménysorozatára 2006. október 2-31. között, 13 településen, 63 helyszínen 128 rendezvénnyel. A programok között színes, érdekes kiállításokat, különleges épületbejárásokat, beszélgetéseket, városnéző körutakat találhatnak az érdeklődők. A rendezvénysorozatot nemzetközi konferencia zárja október 31-én, ahol meghívott külföldi előadóink lesznek Erick van Egeraat, Hani Rashid és Manuel Gautrand. A www.epiteszethonapja.hu és a www.octogon.hu oldalon folyamatosan megtekinthetők az Építészet Hónapja rendezvénysorozat idei programjai, helyszínei, kapcsolódó cikkei.